

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

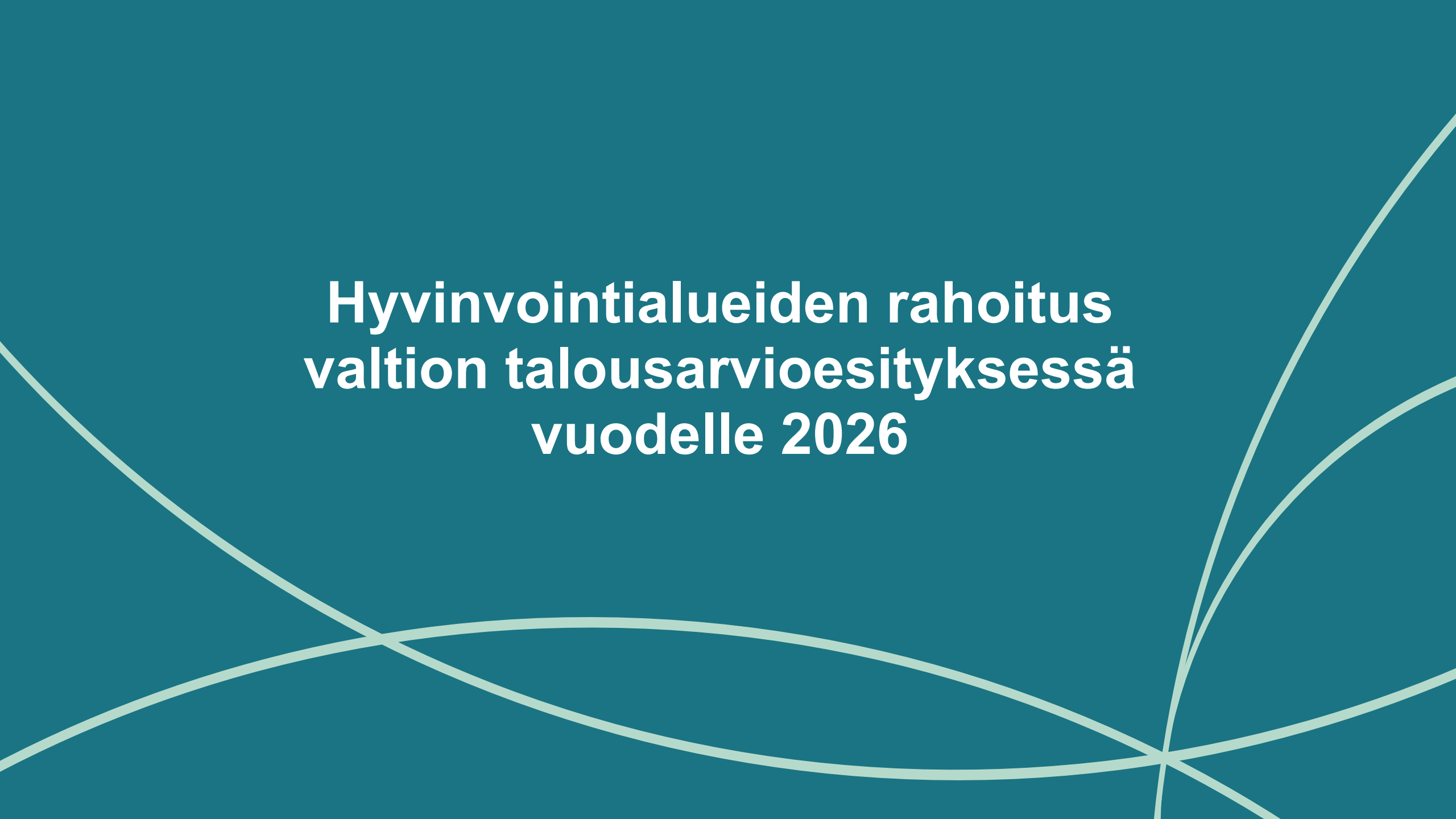
Hyvinvointialueiden rahoitus vuodelle 2026 ja talouden näkymät

TERO TYNI, BUDJETTINEUVOS, BO

ANTTI VÄISÄNEN, JOHTAVA ERITYISASIAANTUNTIJA, HVO

KHJE 14/2025 VP

7.10.2025

Hyvinvointialueiden rahoitus valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2026

Hyvinvointialueiden rahoitus vuodelle 2026

- Hyvinvointialueiden yleiskatteinen rahoitus (28.89.31) on noin **27,1 mrd. euroa** vuonna 2026
- Hyvinvointialueiden rahoitus kasvaa vuonna 2026 noin **0,9 mrd. euroa** vuoteen 2025 verrattuna
 - Vuonna 2026 jälkikäteistarkistuksella vähennetään rahoitukseen edellisenä vuonna lisättyä jälkikäteistarkistusta noin 184 milj. euroa
 - Hva-indeksin (3,25%) mukainen kustannustason muutos lisää rahoitusta noin 853 milj. euroa, josta jälkikäteistarkistukseen sisältyvä indeksikorotuksen määrä on noin 36 milj. euroa
 - Palvelutarpeen arvioitu kasvu lisää rahoitusta noin 248 milj. euroa, josta jälkikäteistarkistukseen sisältyvä palvelutarpeen kasvun määrä on noin 10 milj. euroa
 - Tehtävämuutokset vähentävät rahoitusta yhteensä noin 72 milj. euroa
 - Vuoden 2026 siirtymätasaukset vähentävät rahoitusta n. 25 milj. euroa, vuonna 2025 vähennys on ollut 67 milj. euroa
- Hyvinvointialueiden rahoituslain mukaiseen lisärahoitukseen (11 §) on varattu 1 milj. euroa (28.89.32)

Rahoituksen tasoon vaikuttavat tehtävämuutokset

- **Vähennyksinä** on huomioitu:
 - henkilöstömitoituksen kehittäminen teknologiaa hyödyntäen ja teknologian hyödyntäminen kotihoidossa - 50,9 milj. euroa,
 - sairaaloiden ja päivystysten erikoissairaanhoidon työnjakoon liittyvään säästön kasvu - 23,4 milj. euroa,
 - vammaispalvelulain soveltamisalan muutos ja tarkentaminen siten, että ko. laki säilyy erityislakina, nettovaikutus -13,8 milj. euroa,
 - ns. demokratiarahan vähentäminen - 5,0 milj. euroa,
 - terveystarkastuksista saatava säästö - 2,55 milj. euroa,
 - kuntouttavan työtoiminnan aktivointisuunnitelmien hallinnollinen keventäminen -1,6 milj. euroa,
 - käyttämättä jääneen palvelun maksun korotus -1,5 milj. euroa.
- **Lisäyksinä** on huomioitu:
 - omais- ja perhehoidon palkkitason nostaminen 15,8 milj. euroa,
 - tietoaineistojen käsittelyn laajentaminen (nk. toisiolaki) 1,0 milj. euroa
 - ja hedelmöityshoitojen haittakorvauksen korotus 0,01 milj. euroa.
 - Lisäksi muihin aiemmin tehtyihin säädösmuutoksiin perustuva rahoituslisäys on 10,6 milj. euroa.

Hyvinvointialueiden talouden tila ja näkymät

Hyvinvointialueiden rahoitus vuonna 2026 (22.9.2025)

Hyvinvointialue	Vuoden 2025 rahoitus yht., milj. euroa	Laskennallinen rahoitus vuonna 2026, milj. euroa	Siirtymätasaus vuonna 2026, milj. euroa	Vuoden 2026 rahoitus yht., milj. euroa	Vuoden 2026 rahoitus yhteensä, e/as.	Rahoituksen kasvu vuodelle 2026, milj. euroa	Rahoituksen kasvu vuodelle 2026, %
Helsinki	2 951	2 966	117	3 083	4 507	132	4,5 %
Vantaa ja Kerava	1 201	1 262	0	1 262	4 355	61	5,0 %
Länsi-Uusimaa	1 954	2 035	-3	2 032	4 047	77	4,0 %
Itä-Uusimaa	425	458	-21	437	4 395	12	2,7 %
Keski-Uusimaa	860	861	17	878	4 238	17	2,0 %
Varsinais-Suomi	2 331	2 499	-72	2 428	4 906	96	4,1 %
Satakunta	1 071	1 066	19	1 085	5 134	14	1,3 %
Kanta-Häme	804	834	-8	827	4 878	22	2,8 %
Pirkanmaa	2 509	2 578	0	2 578	4 726	69	2,7 %
Päijät-Häme	955	1 036	-41	994	4 858	39	4,1 %
Kymenlaakso	893	861	41	902	5 729	9	1,0 %
Etelä-Karjala	605	610	2	612	4 895	7	1,1 %
Etelä-Savo	758	748	33	782	6 042	24	3,2 %
Pohjois-Savo	1 289	1 331	-2	1 329	5 341	40	3,1 %
Pohjois-Karjala	837	934	-55	879	5 421	41	4,9 %
Keski-Suomi	1 271	1 293	15	1 308	4 771	37	2,9 %
Etelä-Pohjanmaa	965	1 012	0	1 012	5 330	47	4,9 %
Pohjanmaa	843	850	12	861	4 819	18	2,2 %
Keski-Pohjanmaa	333	357	-14	343	5 067	10	2,9 %
Pohjois-Pohjanmaa	1 980	2 066	-18	2 048	4 896	68	3,4 %
Kainuu	404	415	-0	415	5 961	11	2,8 %
Lappi	1 009	1 091	-46	1 046	5 935	36	3,6 %
Yhteensä	26 252	27 164	-25	27 139	4 842	887	3,4 %

Rahoitusmallia kehitetään hallitusohjelman mukaisesti kolmessa vaiheessa

- **I vaiheen muutokset on vahvistettu ja tulevat voimaan v. 2025/2026**
 - Jälkikäteistarkistuksen omavastuuosuus ja lisärahoituksen huomiotta jättäminen jälkikäteistarkistuksessa (voimaan v. 2026)
 - Asiaksmaksumuutosten huomioiminen rahoituslaissa tehtävämuutosten kaltaisesti (voimaan v. 2025)
- **II vaiheen muutokset on vahvistettu ja tulevat voimaan v. 2026 alusta**
 - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) perusteella jaettavan rahoituksen osuuden nostaminen
 - Lakisääteinen päivitys terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuollon määräytymistekijöiden painotuksiin
 - Tarvekertoimien laskeminen kahden vuoden keskiarvona
 - Pelastustoimen riskikertoimen tekijöiden ja painokertoimien päivitys
 - Julkisen talouden suunnitelman yhteydessä linjatut kertaluonteiset säästöt siirtymätasauksista
- **III vaiheen muutoksia valmistellaan parhaillaan. Muutokset tulevat voimaan v. 2027 alusta.**
 - Sisältää mm. tarvetekijöiden päivitys THL:n tutkimukseen perustuen ja olosuhdetekijöiden tarkastelu
 - Siirtymätasausjärjestelmän tarkastelu
 - Hallitusohjelman säästötoimenpiteet (liite B) 2027 ja 2028

Hyvinvointialueloudessa positiivisia merkkejä, mutta alueellinen eriytyminen ja epävarmuus säilyvät

- **Vuoden 2024 yhteenlaskettu alijäämä oli 1,1 mrd. euroa.** Tulos oli hieman ennakoitua parempi. Kokonaisalijäämä kasvoi kuitenkin jo 2,4 miljardiin euroon.
 - Positiivista oli kustannusten kasvun hidastuminen noin 2,9 prosenttiin
 - Alueelliset erot kustannuskehityksessä ja kertyneessä alijäämässä olivat suuret
- Lähes kaikkien hyvinvointialueiden osalta (pl. Helsinki ja Länsi-Uusimaa) täyttyi vähintään yksi arviointimenettelyn kriteeri. Arviointimenettelyt käynnistettiin kolmella alueella (Itä-Uusimaa, Keski-Suomi ja Lappi) kesäkuussa 2025
- **Vuoden 2025 talousarvioiden perusteella odotettiin talouden kääntymistä ylijäämäiseksi**
 - Hyvinvointialueiden talousarvioiden perusteella alueet ennakoivat tilikauden 2025 ylijäämäksi noin 240 miljoonaa euroa
 - Viidellä alueella talousarvion alijäämä oli edelleen huomattava (yli 100 euroa per asukas)

Yhteenveto vuoden 2025 tilinpäätösennusteista

- **Koko maan vuoden 2025 ylijäämäksi ennustetaan noin 230 miljoonaa euroa**
 - Vastaa koko maan tasolla talousarvioita
 - Hyvinvointialueiden kertynyt alijäämä supistuu 2,2 miljardiin euroon
- **Ylijäämä oli odotettu**
 - Rahoituksen tason merkittävä korotus (9,0%) erityisesti ns. jälkikäteistarkistuksesta johtuen
 - Alueiden muutosohjelmien toimeenpano ja kustannusten kasvun taittuminen
- Ennuste tarkoittaisi **noin 3,2 % nettokustannusten nimelliskasvua edellisvuodesta**,
 - Lähellä vuoden 2024 kustannusten kasvua (2,9%).
- Ennusteiden perusteella **10 aluetta ennakoi edelleen alijäämäistä tulosta**.
 - Alijäämäennusteet vaihtelevat Kanta-Hämeen 221 €/as. ylijäämästä Keski-Suomen 267 €/as. alijäämään
 - Alueittaiset muutoksia suhteessa talousarvioihin on molempiin suuntiin

Vuoden 2025 tilinpäätösennuste

- Toimintatuloissa odotettua kasvua edellisvuoteen (1,8 %).
- Toimintamenoissa kasvua noin 3,0 % painottuen henkilöstömenoihin (selittyy osin uudella työehtosopimuksella)
- Toimintakate heikentynyt 3,1 % edellisvuodesta.
- Valtion rahoituksen kasvu (9,0 %), erityisesti jälkikäteistarkistuksesta johtuen.
- Vuosikate selvästi positiivinen 645 me
- Tilikauden ylijäämä (232 me) hieman alle talousarvion.

Manner-Suomi pl. HUS

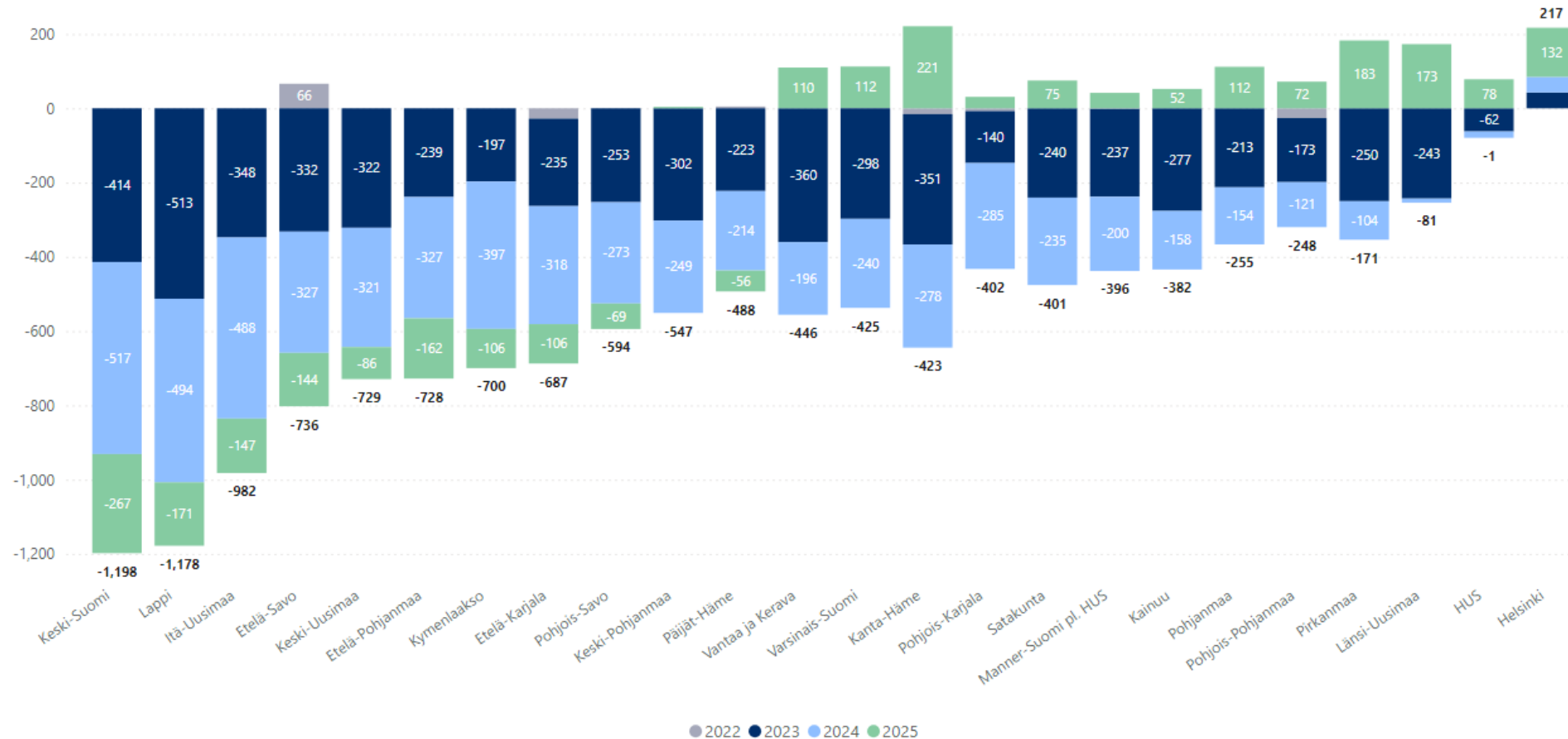
Tilinpäätösennuste vertailu – 2025

Tunnusluku (1000 €)	Tilinpäätösennuste (valittu vuosi)	Talousarvio (valittu vuosi)	Ero TPE/TA	Tilinpäätös (edellinen vuosi)	Ero TPE/TP (edellinen vuosi)
▲					
Toimintatulot	3 923 738	3 820 341	2,7 %	3 854 548	1,8 %
Myyntitulot	1 295 621	1 298 830	-0,2 %	1 324 278	-2,2 %
Maksutulot	1 793 245	1 730 190	3,6 %	1 655 174	8,3 %
Tuet ja avustukset	490 651	457 686	7,2 %	539 145	-9,0 %
Muut toimintatulot	344 221	333 635	3,2 %	335 951	2,5 %
Toimintamenot	29 497 491	29 329 610	0,6 %	28 652 036	3,0 %
Henkilöstömenot	12 710 278	12 691 848	0,1 %	11 983 890	6,1 %
Palvelujen ostot	12 782 555	12 619 617	1,3 %	12 708 430	0,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 736 190	1 756 534	-1,2 %	1 713 253	1,3 %
Avustukset	648 321	647 293	0,2 %	643 830	0,7 %
Muut toimintamenot	1 620 146	1 614 317	0,4 %	1 602 634	1,1 %
TOIMINTAKATE	-25 565 596	-25 501 367	-0,3 %	-24 789 516	-3,1 %
Valtion rahoitus	26 252 527	26 233 462	0,1 %	24 084 008	9,0 %
Rahoitustulot (+) ja -menot (-)	-42 337	-56 191	24,7 %	-13 114	-222,8 %
VUOSIKATE	644 594	675 904	-4,6 %	-718 622	189,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	414 996	440 486	-5,8 %	404 824	2,5 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	232 284	238 360	-2,5 %	-1 119 279	120,8 %

Lähde: Valtiokonttorin talousraportointi, analyysi VM-HVO

Ennakoitu kertynyt yli/alijäämä asukasta kohti 2025 lopussa

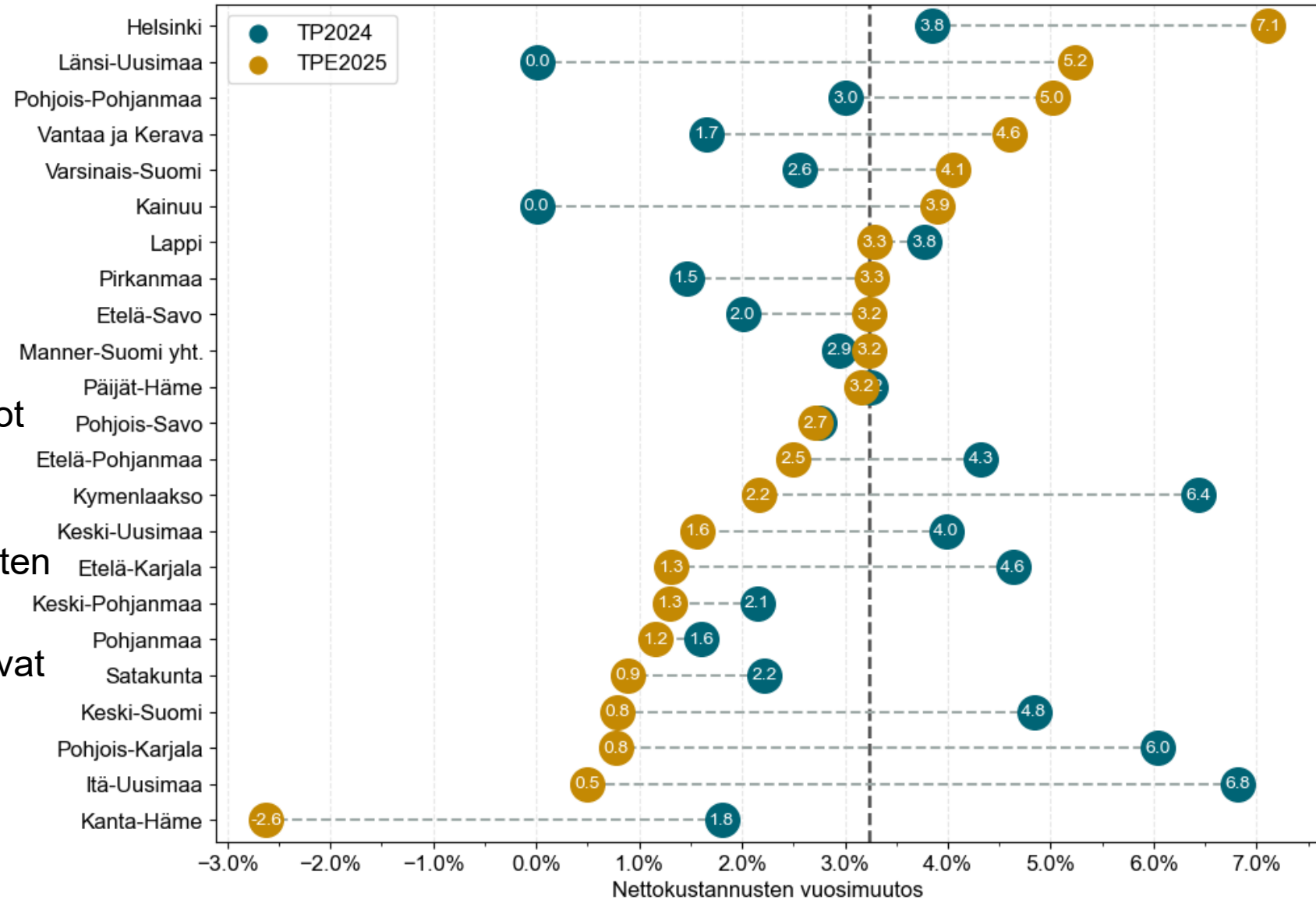
- Alueelliset erot jatkavat kasvua vuonna 2025
- Keskimäärin kertynyttä alijäämää oli noin 396 euroa asukasta kohti (2,2 mrd. euroa)
- Vaihteluväli Keski-Suomen liki 1200 euron kertyneestä alijäämästä asukasta kohti Helsingin noin 217 euron kertyneeseen ylijäämään

Lähde: Valtiokonttorin talousraportointi, analyysi VM-HVO

Nettokustannusten muutos TP2024-TPE2025 (TP2023-2024)

- Vuoden 2025 tilinpäätösennusteiden mukaan koko maan nettokustannukset kasvavat nimellisesti 3,2 % edellisvuodesta.
- Kustannusten kasvu vaihtelee alueittain merkittävästi (myös erot edelliseen vuoteen vaihtelevat alueittain)
- Kanta-Häme ennakoi kustannusten merkittävää laskua (-2,6 %).
- Helsingin kustannukset kasvaisivat puolestaan jopa yli 7 %.

VM:n kansantalousosaston ennuste hyvinvointialuetaloudesta vuonna 2026 (22.9.2025)

- Hyvinvointialueiden ennuste on ns. painelaskelma, jossa on huomioitu yleisen talous- ja väestökehityksen lisäksi tiedossa olevien päätösperäisten toimien vaikutus
- Kansantalousosaston ennusteessa hyvinvointialueiden yhteenlaskettujen **nettokustannusten kasvu on noin 4,0 %** vuodelle 2026. **Tilikauden tulos on noin 400 milj. euroa ylijäämäinen** vuonna 2026.
 - Menojen kasvu aiheutuu pääasiassa hintojen nopeasta kasvusta. Henkilöstömenot kasvavat sovittujen palkankorotusten ja palkkaohjelmien vuoksi yleistä ansiotasoa nopeammin.
 - Hyvinvointialueiden omia sopeutustoimia on sisällytetty ennusteeseen varovaisesti (vain n. 150 milj. euroa v. 2026). Sopeutuspaineeet pysyvät kuitenkin mittavina alkuvuosien alijäämien vuoksi.
- Arvio vuodesta 2026 on laadittu varovaroaisesti suhteessa alueiden omiin suunnitelmiin, ja ennusteeseen liittyy siten useita riskejä.
 - Alueiden menot voivat toteutua arvioitua pienempinä, mikäli säästötoimet ja toiminnan tehostaminen onnistuvat odotettua paremmin.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

ANTTI.VAISANEN@GOV.FI
TERO.TYNI@GOV.FI